

ESPOO · RIIPPUMATON ASIAANTUNTIJA-ARVIO

Riippumaton arvio suosittaa opetuksen jatkamista Lahnuksessa – paikallinen kouluratkaisu on jätetty selvittämättä

Espoon kaupungin oma kustannustavoite tukee selvittämättä jätetyn paikallisen kouluratkaisun tutkimista. Arvion mukaan opetusta tulee jatkaa Lahnuksessa, kunnes tarpeeseen mitoitettu ratkaisu on selvitetty ja verrattu muihin vaihtoehtoihin samoilla perusteilla.

ESPOO 14.10.2026. Opetustoimen ylitarkastaja emeritus **Kari Lehtolan** laatiman riippumattoman asiantuntija-arvion mukaan Espoon kaupunki on osoittanut Lahnuksen nykyisen koulurakennuksen merkittävän korjaustarpeen, mutta ei sitä, että alueen oma koulupalvelu pitäisi lopettaa. Arvion keskeinen havainto on, ettei kaupunki ole selvittänyt tarpeeseen mitoitettua paikallista kouluratkaisua, vaikka alustavat laskelmat osoittavat sen voivan alittaa kaupungin oman oppilaspaikkakohtaisen kustannustavoitteen. Kasvun ja oppimisen lautakunnan on määrä päättää Lahnuksen koulun tulevaisuudesta 28.10.2026.

” Rakennuksesta luopuminen ja koulupalvelusta luopuminen ovat kaksi eri päätöstä. Kaupungin näyttö riittää ensimmäisen vakavaan harkintaan, mutta ei toiseen.

Kari Lehtola, arvion laatija

Rakennuksen korjaustarve ja koulupalvelun tulevaisuus ovat eri kysymyksiä

Kaupunki on hinnoitellut kolme nykyiseen rakennukseen perustuvaa ratkaisua ja nykyisen kokoisen uudisrakennuksen. Yhtään tarpeeseen mitoitettua paikallista ratkaisua ei ole selvitetty. Kun kaupungilta pyydettiin asiakirjoja, joissa opetuksen jatkamista on arvioitu muulla tavalla kuin nykyisen rakennuksen laajana peruskorjauksena, se vastasi 5.10.2026: ”Tällaisia dokumentteja ei ole.” Saman vastauksen mukaan vaihtoehdot punnitaan vasta myöhemmin tarveselvityksessä. Lautakunnan eteen tuotava vertailu olisi siis epäsymmetrinen: Kalajärvelle siirtyminen on hinnoiteltu, Lahnuksessa jatkaminen ei.

Kaupungin oma tavoitetaso osoittaa paikallisen ratkaisun suuntaan

Kaupungin mukaan koulukohteille asetettu tavoite oppilaspaikan hinnalle on noin **42 000 euroa**. Nykyisen rakennuksen peruskorjaus (noin 61 000 €/paikka) ja nykyisen kokoinen uudisrakennus (noin 61 500 €/paikka) ylittävät sen selvästi. Tarpeeseen mitoitettu noin 960 bruttoneliömetrin koulu asettuu kaupungin omilla yksikköhinnoilla laskettuna noin 32 000–37 000 euroon paikkaa kohden ja markkinatarkistuksen perusteella noin **29 000 euroon**, joka on yhden toimittajan indikaatio. Jakajana on nykyisen rakennuksen 100 oppilaspaikkaa; 74 oppilaalle mitoitettuna taso olisi noin 43 000–50 000 euroa. Luvut ovat alustavia suuruusluokkia, eivät kustannusarvioita, mutta ero tavoitteeseen on niin suuri, että vaihtoehto on selvitettävä. Siirtokelpoisena toteutettu ratkaisu vastaisi myös huoleen investoinnin vajaakäytöstä; Espoo on käyttänyt siirtokelpoisia kouluja itse Aarnivalkeassa, Niipperissä ja Jupperissa.

” Valmistelun ratkaiseva puute ei ole se, ettei Lahnuksen koulun säilyttämistä olisi perusteltu riittävästi. Puute on siinä, että yksi todellisista päätösvaihtoehtoista on jätetty selvittämättä.

Kari Lehtola

Todellista säästöä ja alueellisia vaikutuksia ei ole arvioitu

Arvion mukaan päätöksen todellista nettovaikutusta kaupungin talouteen ei ole laskettu. Sisäinen tilavuokra ei sellaisenaan ole kaupungin säästö. Koulurakennuksen vuokrasta noin 134 000 euroa vuodessa muodostuu ylläpitoon liittyvistä eristä, jotka todennäköisimmin poistuvat purkamisen jälkeen, mutta kaupunki ei ole osoittanut, mitkä menot tosiasiaa poistuvat kaupunkitasolla ja milloin.

Valmisteluasiakirjoissa **ei myöskään arvioida, mitä Pohjois-Espoon maaseutumaisen alueen ainoan lähikoulun lopettaminen merkitsisi alueen veto- ja pitovoimalle, yhteisölle ja kaupungin pitkän aikavälin maankäytölle.** Arvio ei esitä näitä todennettuina menetyksinä, mutta niiden jättäminen kokonaan arvioimatta ei ole neutraali raja.

Lapsen etua ei ole punnittu todellisten vaihtoehtojen välillä

Lapsivaikutusten arvioinnin luonnokset vertaavat Kalajärvelle siirtymistä vaihtoehtoon ”toiminta jatkuu nykyisellään”, jota kaupunki itse ei pidä mahdollisena. Käytettävissä olevasta aineistosta ei voida jäljittää lasten näkemysten kulkua kuulemisesta lapsen edun punnintaan. Kaupungin omat oppilas- ja huoltajakyselyt eivät tue kuvaa pedagogisesti heikosta koulusta, ja yhdysluokka on tutkimuksen valossa opetuksen organisointitapa, ei laatuluokitus.

Suositus: opetus jatkuu Lahnuksessa, paikallinen ratkaisu selvitetään määrääjassa

Arvion ensisijainen suositus on, että perusopetuksen järjestämistä Lahnuksessa jatketaan ja tarpeeseen mitoitettu paikallinen kouluratkaisu selvitetään. Jatkaminen ei sido kaupunkia mihinkään investointiin ennen vertailua. Vertailu saatetaan toimivaltaisen toimielimen käsiteltäväksi viimeistään 31.3.2027, ja kaikki vaihtoehdot arvioidaan samoilla taloudellisilla, pedagogisilla, lapsen etuun, terveellisyteen ja alueellisiin vaikutuksiin liittyvillä perusteilla. Lasten ja henkilöstön terveelliset ja turvalliset olosuhteet turvataan päätöksestä riippumatta: rakennuksesta tehdään ajantasainen terveysriskin arviointi viipymättä. Jos selvitys ei tue paikallista ratkaisua, asia palaa lautakunnan päätettäväksi.

MITÄ TIEDETÄÄN – JA MITÄ EI OLE SELVITETTY

42 000 €

kaupungin tavoite oppilaspaikan hinnalle

32 000–37 000 €

tarpeeseen mitoitettu paikallinen ratkaisu kaupungin yksikköhinnoin, 100 paikkaa – alustava suuruusluokka

61 000 €

nykyisen rakennuksen peruskorjaus oppilaspaikkaa kohden

0

asiakirjaa opetuksen jatkamisesta muuten kuin laajana peruskorjauksena

134 000 €/v

ylläpitoon liittyviä vuokraeriä – ei sellaisenaan todennettu nettosäästö

31.3.2027

suositeltu määräaika vaihtoehtojen vertailulle

Arvio huomioi myös kaupungin perustelut

Riippumattomassa arvioissa tunnistetaan nykyisen koulurakennuksen vakavat korjaustarpeet, pienentyneet ikäluokat, Kalajärven koulun käytettävissä oleva kapasiteetti sekä pieneen kouluun tehtävän pitkäikäisen investoinnin riskit. Ne ovat päätöksenteossa huomioon otettavia tekijöitä. Ne eivät kuitenkaan yksin osoita, että opetuksen lopettaminen Lahnuksessa olisi kaupungin kokonaistalouden, pedagogiikan, lapsen edun tai Pohjois-Espoon pitkän aikavälin kehityksen kannalta paras ratkaisu. Arvion johtopäätös perustuu vaihtoehtojen tasapuolisen selvittämisen vaatimukseen: jos myöhempi yhteismitallinen vertailu osoittaa toisen ratkaisun kokonaisuutena paremmaksi, myös johtopäätös on arvioitava uudelleen.

TILAAJIEN KOMMENTTI · LAHNUKSEN KOULUN VANHEMPAINYHDISTYS RY JA LAHNUS-TAKKULASEUDUN OMAKOTIYHDISTYS RY

Lahnuksen koulun säilyttäminen tukee Espoon tavoitteita lisätä lasten liikkumista ja lähiluonnon merkitystä sekä vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä, vetovoimaa ja lapsiperheiden tulevaisuudenuskoa. Lahnuksen koulun ainutlaatuinen luontopainotteisuus ja lasten päivittäinen mahdollisuus oppia ja leikkiä lähimetsässä ovat arvokkaita asioita, joita ei voida korvata tavallisella luokahuoneopetuksella. Metsä välitunti- ja oppimisympäristönä edistää lasten hyvinvointia, liikkumista, luontosuhdetta ja käytännön oppimista. Koulun lakkauttaminen lisäisi kuljetustarvetta ja altistaisi lapset vaarallisille koulumatkaosuuksille erityisesti pimeinä ja liikkaina vuodenaikoina, kun taas Lahnus lähikouluna tukee turvallista ja sujuvaa arkea. Koulun toiminta tulee turvata, sen yhteisöllinen merkitys tunnistaa ja luontopainotteista opetusta kehittää edelleen.

Tiina Sappinen, Lahnuksen koulun vanhempainyhdistys ry

SELVITYKSESTÄ

Lahnuksen koulun tulevaisuus – riippumaton asiantuntija-arvio (12.10.2026, 61 s.) ja päättäjätivistelmä (4 s.). Toimeksiantajat Lahnuksen koulun vanhempainyhdistys ry ja Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry. Sopimuksen mukaan tilaajilla ei ole oikeutta vaikuttaa arvion sisältöön tai johtopäätöksiin. Luvut on lähteistetty raportin evidenssimatriisissa (liite A).

Aikataulu: kasvun ja oppimisen lautakunnan on määrä päättää asiasta 28.10.2026.

Media on tervetullut: tilaajayhdistykset järjestävät keskustelutilaisuuden torstaina 22.10.2026 klo 17 Lahnuksen koululla ja Teamsissa. Kari Lehtola esittelee tilaisuudessa arvion keskeiset havainnot. Pyydämme ilmoittamaan osallistumisesta etukäteen Tiina Sappiselle: lahnuksenkoulunvyyry@gmail.com.

LISÄTIEDOT

Arvion sisältö ja johtopäätökset

Kari Lehtola · opetustoimen ylitarkastaja emeritus
+358 50 357 2772 · kari.sivistys@gmail.com

Toimeksiantajien kommentit

Tiina Sappinen, Lahnuksen koulun vanhempainyhdistys ry ·
+358 50 588 1038 · lahnuksenkoulunvyyry@gmail.com

Hannu Laakso, Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry ·
+358 45 639 7886

Raportti, tiivistelmä ja tiedote: karilehtola.fi/espoo-lahnus-selvitys

Ensin todelliset vaihtoehdot – sitten päätös.
Sivistys ei kumarru – se perustelee. · Kari Lehtola